

TARTALOM.

I. Egyházi dolgozatok.

Jézus tudománya tüz. Egyh. beszéd. Ürmösi Kálmán . . .	29
Pünkösti tanítás. Egyh. beszéd. Rédigér Géza	108
Főpásztori beszéd. Ferencz József	189
Ima özv. Gyergyai Ferenczné felett. Péterfi Dénes . . .	400

II. Hittaniak, bölcselmiek.

Pál apostol tana az eredendő bűnről. Varga Dénes . . .	1
„ „ „ a helyettes elégtételről. „ „ . . .	94
„ „ „ azelőre való elrendelésről. „ „ . . .	283
Dávid király zsolttáraiból: VI. XXXVII. Rédigér Géza . 35.	246
V. Jékey Aladár	384
Gyöngymondatok (Ujkori írótól.) Közli Kiss Mihály . . .	66
Vallás és hit. Dr. Brassai Sámuel	81
Husvéti hymnus. Rédigér Géza	106
Hit és vallásosság. Csegezy László	227
Melyik az igazi tudomány? Dr. Brassai Sámuel.	361

III. Nevelés és oktatásügyiek.

A népiskolai vallástanítás jelen állása és reformja Kelemen Albert	18
Közoktatásunk állapota 1885—6-ban. Kozma Ferencz . . .	44
Az iskola-orvos. Dr. Bartók István	237
Fenttartható-e a nyári tanítás jelenlegi alakjában? Ürmösi Kálmán.	294
A bibliai esodák tárgyalása a vallásos oktatásban. Péterfi Dénes	400

IV. **Életiratok, történelmiak.**

Adalékok Kőrösi Csoma Sándor életéhez. Gróf Kun Géza	11
Egyházi történelmi adatok:	
CVIII. A kolozsvári tanács tiltakozása a kolozsv. óvári unitárius iskola elvétele ellen. 1613.	114
CIX. CXII. Unitárius halottak és temetések.	116 250
Közli: Benczédi Gergely.	
CX. Feljegyzések Kénosi Tózsér János életéről.	195
CXI. Uzoni Fosztó István nemzetiségi leszármazása.	196
Közli: Csegezy László.	
CXIII. Egy becses emlékirat énekes könyvünk 1837-iki kiadásáról.	385
CXIV. Tholdalagi János levele Radetzky Bálint püspökhez. 1621.	Közli: Benczédi Gergely. 358
Nagyernyei Kelemen Benő élete. (Képpel) — Kor és jellemrajz. Jakab Elek.	145
A királylátogatás emléke. Ferencz József	320
Lowe Károly emlékirataiból. Kovács János.	391
Kiss Mihály unitárius esperes politikai fogsága. a.	415

V. **Egyházi élet.**

Kiáltó szó a pusztában. Jakab Elek.	36
Nyílt levél Jakab Eleknek. Ferencz József	121
Levél Budapestről. Derzsi Károly	208
Bölöni unitárius ekkla 1886. évi számadása. F. Z.	212
Lehet-e az ekklesia-követés kötelező gyülekezeteinkben? Ürmösi Kálmán	254
Az unitárius vallásközönség zsinatfőtanácsi gyűlése. Sz.	304
A bölöni vagyon-kezelés F. Z.	417
A vallásközönség f. évi zsinatjáról s—s.	352
A dévai unitárius leány-egyház	357
Felhívás a székely-kereszturi iskola érdekében	425

VI. **Vegyes tartalmuak.**

Külföldi levelezés: I. Párisi levél. Charnaud Dezső	54 128
	197 261 339 403
II. Angolországi levél. Gordon Sándor	61 135
	204 346 411
Az általvető, (F)	279
Franklin parabolája a türelmetlenségről	352

VII, Irodalmi értesítő.

66 140 215 270 350 423.

VIII. Aranykönyv.

A Dávid-Ferencz alapítványra tett kegyes adományok 80. A Budapesten alapítandó rendes lelkészi állomásra és állandó imaházra tett kegyes adományok 144 226. Angol testvéreink által a toroczkói tűzvész alkalmából tett kegyes adományokról 224. A brassói leányekklának tett ajándékozások. A kolozsvári főiskolának tett ajándékozások. Az ádámosi ekklának. Adakozás Péterfi Sándor emlékkövére 282. 433. Özv. Pap Sándorné szentmihályfalvi özv. papné alapító levele. Petrichevich Horv th Borbára és gróf Kornis Zsigmondné, sz. báró Györfy Berta ajándéka a kolozsvári ekklának 360. Kovács Dénes alapító-levele. A székelykereszturi gymnasium 5-ik tanári székére tett adakozás 432.

IX. Különfélék.

Curiai végzés házasságügyi biráskodásunkra nézve. 70. Egyházunk részéről tett ajánlat az E. M. K. Egyesületnek. 71. Főt. Ferencz J. dr. Brassai Sámuel. 73. Prot. irodalmi társulat. 74. Ref. egyház és hittani kérdések. 75. A sárospataki lapok. Buzogány Áron. A providence-i gyermekek adománya. Pagot János ajándéka. A Dávid-Ferencz-egylet. Az Eötvös-alap közl. A szabédi új népiskola. Dobos János. 77. Egy ámális székely temetése. Tudomány és vallás 78. Mulatságos tört. 79. A Ker. Magvetőért! 141. Unitárius istenítisztelet Orosházán. 142. Rédliger Géza „Kincses Jancsi“-ja. Nagy Tamás 143. Angol testvéreink újabb szivessége 216 A br. Baldarsy-alapítvány. 217. „Ifj. Peielle István alapítvány“ 218. A képviselőválasztásokról. A magyar tud. akad. A tanügy köréből. 202. Új lelkészek. A Dávid F.-egylet. Zsinati prédikátorok. Az unitárius Főiskola 223. Kelemen Benő arczképe. 224. A zsinati főtanács. Emlékkövet Péterfi Sándornak! 272. Szép ajándék. A dersi unitárius templom freskói. 273. A bölöni egyház. 274. A visitatiók reformja. 276. A budapesti unitárius egyházközség örömapja. 276. Bük László (J. E.) 277. A Dávid F.-egylet. Bixby Jakab. Iskoláink. 278. Új egyháztanácsosok. A Dávid F.-egylet közgyűlése. 354. Várady Károly emlékoszlopa. Kinevezés. Papválasztás. 358. A Dávid F.-egyl. 359 A Prot. Közlöny 426. Dr. Brassai befolyása Erkelre 428. Channing műveiből. P. Horváth Borbára. A vallásos érzületről 429. Egy persa minister a dogmáról. 430.

Gyászhirek. 79 144 224 279. 430.

A szerkesztőség postája. 224. 431.

KERESZTÉNY MAGVETŐ.

XXII-ik évf.

Január, Február, 1887.

1-ső füzet.

PÁL APOSTOL TANA AZ EREDENDŐ BŰNRŐL.

Pál apostol a Rómabeliekhez írott levelének VII-ik fejezetében bámulatosan írja le a rossz ellen való lelki küzdelmét, a hol a többek közt azt mondja: „hogy a midőn akaratunk van a jóra, de nincs erőnk azt véghez vinni, abban az esetben nem mi vagyunk felelősek az eredményért, hanem a bennünk lakozó bűn“. (18—20 v.) Azaz, a bűn megszűnt bűnösség lenni, és betegséggé változott. Az többé nem az akarat rosszra való iránya, hanem természetünkben levő betegség. És a míg ellentállunk a rossznak, küzdünk az ellen, ha nem menekülhetünk is meg hatalmától, szabadok vagyunk annak vétkétől. Egy lépést fennebb mentünk és az az első lépés a kétségbeeséstől a remény felé. Szolgák vagyunk, de nem saját belégyezésünkéből. Ha vétkezünk, többé nem akarva, hanem akaratlanul vétkezünk. Tehát nem mi vétkezünk, hanem valamely a szervezetünkben elrejtett rosszra való hajlam: testünk vétkezik, de nem lelkünk. — E tekintetben az orthodoxok bizonyos pontig megegyeznek Pállal, állítván, hogy a betegséghez hasonló bűn lakozik bennünk, és azt természeti romlottságnak, örökölt rossznak nevezik; de nincs bátorságuk kijelenteni, hogy miután ezt a rosszszat örököltük, nem vagyunk felelősek azért; s hogy irtózunk, gyűlöljük és felhagyunk a rosszszal, mentek vagyunk az abban való részvételtől; s hogy miután az többé nem a mi bűnünk, hanem a mi elődeinké, a multunké, nem a jelenünké, lelkünk levetkeztén azt, felül emelkedett rajta. Pedig ez az igazi tan, a Pál tana, a józan értelem és okosság tana is. Minden érdem, erény és vétkekesség az akaratban, választásban és szándékban székel. Ha jót teszünk, de akaratlanul teszszük, abban nincs erény. Ha rosszszat teszünk, de akaratlanul és vonakodva és egész erőnkkel ellene szegülve, abban nincs bűnösség.

De jóllehet nincs bűnösség, van rossz, van nyomor. E tekintetben meg a szabadelvű keresztények különböznek Páltól, de kárukra. Minden bűnösséget és erényt az akaratba helyeznek, a mint kell is, hogy helyezzenek, de rendesen ignorálják az emberi természetben levő, múltból örökölt rossz hajlamokat. Pedig a részegeseknek